

TERRA BARBARICA. Studia ofiarowane Magdalenie Mączyńskiej w 65. rocznicę urodzin

INSTITUT AR
FUND
FUNDACJA M
PAŃSTWOWE

B

Monumenta Archaeologica Barbarica. Series Gemina, Tomus II

(red. Agnieszka Urbaniak, Radosław Prochowicz, Ireneusz Jakubczyk, Maksim Levada, Jan Schuster) Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego Fundacja Uniwersytetu Łódzkiego Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica

Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie

Łódź-Warszawa 2010

836 s.; 30 cm

ISSN 1644-8774

ISBN 978-83-928887-5-8 (IA UŁ)

ISBN 978-83-927585-1-8 (Fundacja MAB)

SPIS TREŚCI / CONTENTS / INHALTSVERZEICHNIS

Siegmar von SCHNURBEIN, Liebe Magda!	7
Bibliografia prac Magdaleny Mączyńskiej	9
Od Redakcji	16
Teresa DĄBROWSKA, Pierwsze spotkania	23
IN OCCIDENTEM GERMANIAM	

- Matthias BECKER, Frauen und Fibeln 29
- Jan BEMMANN, Völkerwanderungszeitliche Artefakte aus dem Schwarzmeergebiet in der Sammlung Pierre Mavrogordato 41
- Michel KAZANSKI, Anna MASTYKOVA, Les tombes de chevaux chez les fédérés de l'Empire d'Orient sur la côte est de la mer Noire (IIe–VIe s.) 57
- Jörg KLEEMANN, Im Westen nichts neues? 73
- Achim LEUBE, Wolf von Seefeld – ein Menschenschicksal in nationalsozialistischer Zeit der Jahre 1936–1945 79
- Ulla LUND HANSEN, Perlen und Perlenmode – Perlen als sozialer und familiärer Indikator 87
- Michael MÜLLER-WILLE, Deponierungen von Tieren und Tierteilen in Siedlungen der Römischen Kaiserzeit zwischen Elbe und Main – drei Beispiele: Haferwisch, Bremen-Rekum und Kelsterbach 97
- Heino NEUMAYER, Ein kaiserzeitlicher (?) Goldarmring aus Helgoland 107
- Dieter QUAST, Ortbandzwinge der Goldgriffspathen-Gruppe aus Topornica bei Zamość (woj. lubelskie) 119
- NUNC DE SUEBIS DICENDUM EST
- Jacek ANDRZEJOWSKI, Tomasz RAKOWSKI, Katarzyna WATEMBORSKA, Emaliowana zapinka tarczowata z Jartyporów nad Liwcem 133
- Marcin BIBORSKI, Piotr KACZANOWSKI, Celtycki miecz z Mazowsza 155
- Vadim BELÂVEC, Anna BITNER-WRÓBLEWSKA, Bałtyjskie czy gockie? Wisiorki wiaderkowate wariantu Pâtrovičy-Žviliai 167
- Tomasz BOCHNAK, Patryk FRANKOWSKI, Brązowy aerofon z Malborka: carnyx, lituus czy olifant? 179
- Aleksander BURSCHE, Monety rzymskie z Illerup Ådal 197
- Adam CIEŚLIŃSKI, Stratygrafia pozioma trzech cmentarzysk z „cichego kącika” kultury wielbarskiej 211
- Katarzyna CZARNECKA, Metalowe pojemniczki tzw. Amulettendose w europejskim Barbaricum 229
- Grzegorz DOMAŃSKI, Zróżnicowanie obrządku pogrzebowego kultury luboszyckiej 239
- Alicja GAŁĘŻOWSKA, Znaleźiska z okresu rzymskiego z terenu Ukrainy w zbiorach Muzeum Archeologicznego w Poznaniu 251
- Anna JUGA-SZYMAŃSKA, Paweł SZYMAŃSKI, Prowincjonalnorzymska zapinka tarczowata z Czerwonego Dworu koło Gołdapi 261
- Maciej KARWOWSKI, Spätantike Glasarmringe aus Niederleis in Niederösterreich 283
- Andrzej KASPRZAK, Grób z wieńcem kamiennym na cmentarzysku kultury wielbarskiej w Miechęcinie, pow. Kołobrzeg 301
- Andrzej KOKOWSKI, Nieznana część skarbu bursztynu z Basonii 309
- Jerzy KOLENDO, Roman Bronze on the Territory of Barbaricum. On a Find of a Military Diploma from Ukraine 315
- Bartosz KONTNY, Odwrotna strona medalu, czyli w kwestii konstrukcji zapinek szczeblowych słów kilka 321
- Bartosz KONTNY, Magdalena NATUNIEWICZ-SEKUŁA, „Jeździec bez głowy” et alii, czyli znaleźiska ostróg z cmentarzyska kultury wielbarskiej w Weklicach 333
- Piotr ŁUCZKIEWICZ, Rzadki okaz fibuli oczkowatej typu A 45 z Lubelszczyzny. Drażgów, pow. Ryki, woj. lubelskie 347
- Henryk MACHAJEWSKI, Wczesnorzymski pochówek z Troszyna, pow. Kamień Pomorski 357

- Andrzej MACIAŁOWICZ, Interesujący zespół grobowy z nowych badań na cmentarzysku kultury przeworskiej w Gołębiewie, pow. Nidzica (d. Taubendorf, Kr. Neidenburg) 367
- Renata MADYDA-LEGUTKO, Judyta RODZIŃSKA-NOWAK, Joanna ZAGÓRSKA-TELEGA, Złote wisiorki z cmentarzyska ludności kultury przeworskiej w Prusieku, stan. 25, gm. Sanok 387
- Magdalena NATUNIEWICZ-SEKUŁA, Unikatowy, „brązowy” dzban rzymski w stylu egiptyzującym z Weklic – nowe odkrycia... 397
- Barbara NIEZABITOWSKA-WIŚNIEWSKA, Klamerka esowata z okolic Swaryczowa, gm. Komarów-Osada, pow. Zamość 417
- Wojciech NOWAKOWSKI, Nördlich der Olsztyn-Gruppe. Die völkerwanderungszeitlichen Gräberfelder an der mittleren Alle 423
- Michał PARCZEWSKI, Cmentarzysko z okresu rzymskiego w miejscowości Leszno, pow. Warszawa-Zachód 433
- Mirosław PIETRZAK, Franciszek Rożnowski, Kilka uwag o obrządku pogrzebowym w kulturze wielbarskiej w okresie wpływów rzymskich na przykładzie cmentarzysk w Pruszczu Gdańskim, stan. 7 i 10, woj. pomorskie 439
- Mirosław RUDNICKI, Zespół zabytków z grobu 368 w Kosewie. Uwagi ponad 100 lat po odkryciu 445
- Agnieszka RUTA, Anna STROBIN, Materiały kultury wielbarskiej z cmentarzyska w Krzykosach, woj. pomorskie 457
- Péter TOMKA, Über ein Haus und eine Fibel 475
- Małgorzata TUSZYŃSKA, Interesujący pochówek kobiecy z cmentarzyska w Kamienicy Szlacheckiej na Pojezierzu Kaszubskim 489
- Jozef ZÁBOJNÍK, Zur Problematik der Zierscheiben des frühen Mittelalters 497
- НИС SUEBIAE FINIS Александр И. АЙБАБИН, Элзара А. ХАЙРЕДИНОВА, Римская воинская пряжка из Лучистого 509
- Игорь О. ГАВРИТУХИН, Необычная находка из Крыма (к изучению поздних форм двупластинчатых фибул) 517
- Игорь Н. ХРАПУНОВ, Оружие из могильника Нейзац 535
- Максим Е. ЛЕБАДА, Сухоносівка 557Борис В. МАГОМЕДОВ, Украшения с привесками на памятниках черняховской культуры 595
- Евгений А. МОЛЕВ, О вероятности локализации Дороса на месте античного Китея 603
- Олег В. ШАРОВ, Римска фибула из Старой Ладogi 607
- Елена А. ЗИНЬКО, Виктор Н. ЗИНЬКО, Алексей В. ЗИНЬКО, Основные проблемы этно-политической истории Европейского Боспора в V в. н. э. 631
- QUOD FEMINA DOMINATUR
- Aldona ANDRZEJEWSKA, Aleksander ANDRZEJEWSKI, Elementy uzbrojenia kultury przeworskiej z Otłoczyna na Kujawach 647
- Maria Magdalena BLOMBERGOWA, Stefan Sylwerjusz Cybulski. Badacz i nauczyciel kultury greckiej i rzymskiej 1858–1937 653
- Lucyna DOMAŃSKA, Seweryn RZEPECKI, Michał GÓRA, Wstępne wyniki badań cmentarzyska kultury przeworskiej w Pikutkowie stan. 28, gm. Brześć Kujawski 659
- Lucyna DOMAŃSKA, Seweryn RZEPECKI, Karolina KOT, Magdalena PIOTROWSKA, Budowla halowa z Polesia, stan. 1, gm. Łyszkowice 673

- Marian GŁOSEK, Problem przeżywania się późnorzymskich fibul z podwiniętą nóżką na stanowiskach z kulturowymi elementami słowiańskimi 687
- Tadeusz GRABARCZYK, O odkryciu zaplecza osadniczego nekropoli odrzańskiej 693
- Radosław JANIĄK, Czy w Mściszewicach odkryto kolejny pochówek kultury wielbarskiej? 697
- Andrzej JANOWSKI, Tomasz KURASIŃSKI, Kalina SKÓRA, Między naturą a kulturą. Znaleźiska skamieniałych zębów rekina i próba ich interpretacji 703
- Jerzy MAIK, Tkaniny importowane z Imperium w kulturze wielbarskiej 713
- Tomasz OLSZACKI, Kazimierz Wielki jako „książę” europejskiego Trecenta. Szkic do portretu 719
- Maciej PAWLIKOWSKI, Monika BŁASZCZAK, Agnieszka URBANIAK, Badania mineralogiczne zjawiska korozji przedmiotów z brązu. Stanowisko Babi Dół-Borcz, powiat Kartuski 731
- Mariusz RYCHTER, Elementy konstrukcyjne domu „ryglowego” z okresu wpływów rzymskich odkrytego na stanowisku nr 1 w Kręcieszkach 745
- Jan SCHUSTER, Germanische Spinnrocken im nördlichen Mitteleuropa 755
- Jerzy SIKORA, Najstarszy horyzont wczesnośredniowiecznych obiektów grodowych w Polsce Centralnej. Próba identyfikacji i interpretacji zjawiska 767
- Justyn SKOWRON, Forma odlewnicza z osady w Rawie Mazowieckiej, stan. 3, woj. łódzkie. Kilka słów o użytkowaniu ołowiu w kulturze przeworskiej 785
- Kalina SKÓRA, Przyczynek do badań nad podwójnymi grobami szkieletowymi w obrzędowości pogrzebowej kultury wielbarskiej 791
- Ilona SKUPIŃSKA-LØVSET, On the Fecundity Deities of Syro-Palestine. The Quadash Type 809
- Adrianna SZCZERBA, Rzecz o niezwykłych kobietach (Działalność archeologiczna Marii Butrymówny i Katarzyny Skarżyńskiej) 813
- Lubomira TYSZLER, Panna z Deszczna. Terra sigillata z cmentarzyska pod Gorzowem Wielkopolskim 819
- Krzysztof WALENTA, Monety antyczne na terenie tzw. Ziemi Chojnickiej 829
- Agnieszka URBANIAK, Ireneusz JAKUBCZYK, Radosław PROCHOWICZ, „Będąc młodą lekarką...” 833